

VOJENSKÉ ZDRAVOTNICKÉ LISTY

ROČNÍK XLVIII

LEDEN 1979

ČÍSLO 1

K VŠESTRANNÉMU ROZVOJI STRANICKO-POLITICKÉ PRÁCE

Plukovník MUDr. Čestmír MUSIL, podplukovník MUDr. Stanislav PŘIDAL

Současná úroveň vědeckotechnického pokroku, rychlý rozvoj vojenství, jehož důsledkem jsou změny v organizaci, technickém vybavení, v operačně taktickém použití vojsk i v jejich materiálním a zdravotnickém zabezpečení zvyšují požadavky na úroveň připravenosti velitelů i náčelníků na výkon funkcí u vojsk a předpokládají soustavné zdokonalování jejich ideově politických i vojensko odborných kvalit. Ve zprávě o činnosti strany a vývoji společnosti přednesené na XV. sjezdu KSČ generální tajemník ÚV KSČ a prezident republiky soudruh Gustáv Husák mimo jiné zdůraznil, že vzhledem k rostoucím úkolům výstavby a rozvoje naší společnosti musíme v příštím období podstatně zvýšit nároky na politickou a odbornou vyspělost a připravenost vedoucích pracovníků, na jejich morální kvality, schopnost vést kolektiv, tvořivě rozvíjet a důsledně uvádět v život politiku strany na svěřeném úseku. Těmito úkoly, platnými v plném rozsahu i pro kádry v ČSLA, se zabývalo též stranickopolitické kolokvium ke zhodnocení současného stavu připravenosti vojenských lékařů — absolventů Vojenského lékařského výzkumného a doškolovacího ústavu Jana Evangelisty Purkyně k provádění stranickopolitické práce u vojsk, uspořádané dne 8. prosince 1977 u VLVDÚ JEP Hradec Králové.

Na tomto jednání, kterého se zúčastnili vedoucí funkcionáři zdravotnické služby ministerstva národní obrany, okruhů, svazů, svazků i útvarů spolu s příslušníky velitelsko-pedagogického sboru VLVDÚ JEP, byl probrán široký okruh problémů, vztahujících se k aktuálním otázkám dalšího rozvoje stranickopolitické práce u vojsk v souladu se zásadami nové směrnice vydané HPS ČSLA. Vystoupení účastníků přinesla řadu velmi zajímavých poznatků a cenných podnětů, které budou využity pro další zkvalitnění jak přípravy absolventů VLVDÚ JEP, tak i pro další zvýšení podílu příslušníků zdravotnické služby na pro-

vádění stranickopolitické práce v ČSLA. Úkolem tohoto článku je sdělit některé zkušenosti a náměty z uvedeného jednání.

Všemi účastníky byl shodně potvrzen význam výchovy důstojnických lékařských kádří pro ČSLA ve směru dalšího zdokonalení jejich morálně politické, vojenské i odborné připravenosti. V komplexu s těmito úkoly vzrůstá význam připravenosti absolventů VLVDÚ JEP k provádění účinné stranickopolitické práce jako významné a neoddelitelné součásti jejich činnosti. Místo lékaře v systému stranickopolitické práce u útvaru je jednoznačně vymezeno faktem, že kvalita zdravotnického zabezpečení již sama o sobě přímo ovlivňuje morálně politický stav příslušníků útvaru, jehož utváření patří mezi základní úkoly stranickopolitické práce. Pozornost jednání byla proto zaměřena především k metodám cílevědomé efektivní stranickopolitické práce a jejího všestranného spojení s potřebami a nároky vojsk. Důležitost zvládnutí této problematiky je akcentována především tím, že vzhledem ke kontinuitě vojenskoodborných a politických aspektů svých funkčních povinností nemůže hlavní lékař v současných podmínkách s úspěchem a bez zbytečných chyb a omylů sám vyřešit problémy a úkoly zdravotnického zabezpečení. Promyšlené využívání metod stranickopolitické práce, zejména ideově výchovné práce jako hlavního článku, v jednotě s organizátorskou činností, spolu s metodou družného úsilí s velitelskými a politickými orgány a stranickou a svazáckou organizací, současně s využíváním výchovného vlivu kolektivu, včasným reagováním na nálady a názory a vytvářením podmínek pro trvalý rozvoj aktivity a iniciativy podřízených se tak stává nejen nedílnou součástí výkonu funkce hlavního lékaře, ale i přímým východiskem splnění odborných úkolů. Jak bylo v průběhu kolokvia na základě zkušeností z vlastní praxe účastníků všemi diskutujícími shodně zdůrazněno, ke skuteč-

ně správnému plnění poslání vojenského lékaře a zdravotnického pracovníka vůbec je nezbytně třeba vysoké ideové vyspělosti, projevující se v aktivní politické angažovanosti za dosažení cílů vojenské, zdravotnické a sociální politiky KSČ. V zájmu naplnění principů socialistického zdravotnictví je tedy nutné, aby každý hlavní lékař útvaru byl morálně a politicky pevný, oddaný politice strany. Jeho plné osobní ztotožnění s cíli naší společnosti je základním a neoddelitelným požadavkem na jeho morálně politické kvality. Jedine takto připravený lékař je schopen se rychle a správně zapojit do výcvikového procesu, vytvořit si správnou autoritu a být dobrým odborným a politickým vedoucím svých podřízených. Přitom plnění úkolů služby vyžaduje, aby vojenský lékař našel své místo v systému stranickopolitické práce u útvaru i z hlediska výkonu povinností, v jejichž plnění je vůči svému útvaru nezastupitelný. Musí vykonávat své povolání s vědomím, že je posuzován též jako představitel péče naší socialistické společnosti o lidi a musí se proto učit odpovídající úrovni jednání s lidmi, kteří jsou do jeho péče svěřeni, i s funkcionáři, s nimiž spolupracuje při plnění úkolů péče o zdraví. Lékař vykonávající své poslání v duchu těchto požadavků může svou denní činností, postoji a svým příkladem udělat pro politiku strany velký kus práce. Doplnuje tak formy stranickopolitické práce u útvaru způsobem, který nemůže nahradit pracovník žádné jiné profese. Je třeba všestranně podporovat úsilí a popularizovat výsledky těch vojenských lékařů, kteří svou činností pomáhají vhodnou formou, individuálním působením a příkladem vlastních morálně politických a odborných kvalit účinně ovlivňovat a dotvářet postoje a názory lidí na svém pracovišti i v jeho širším okruhu. Individuální práce lékařů s vojáky také pomáhá předcházet různým přečinům i případnému vzniku mimořádných událostí. Mnoho velitelů a politických pracovníků útvarů velmi oceňuje práci lékařů, kteří plně využívají svých možností v péči o vojáky, a to nejen v preventivním zabezpečení a léčbě, ale v celém komplexu své působnosti u útvaru, včetně odpovědného dohledu na zařazování na funkce v souladu se zdravotním stavem, péče o vojáky psychicky slabší, méně adaptabilní, se sklonem k páčání různých kázeňských přestupků, k požívání alkoholu. Dále aktivně přispívají k odhalování různých negativních vlivů, které se dosud, i když ojediněle, u vojsk vyskytují, například pozůstatků tendencí šikanování nováčků staršími vojáky základní služby a podobně. Systém výchovy vojáků v průběhu vojenské základní služby, této, jak zdůraznil XV. sjezd, „školy života“, zahrnuje mladé lidi s rozdílnou úrovní předchozí výchovy i vzdělání, různých názorů a individuálních psychických i fyzických dispozic. Čím lépe jsou mladí vojenští lékaři vedeni k pochopení svého místa v celém životě útva-

ru, tím lépe a všestranněji mohou uplatnit dosažené vzdělání a dále postupně získávané zkušenosti a znalosti psychiky člověka, zvláštností jeho duševního i tělesného vývoje a možností jeho dalšího pozitivního ovlivnění a rozvoje během vojenské základní služby.

Na základě mnoha zkušeností vojenských lékařů z denní praxe lze jednoznačně dotvrdit, že mezi kvalitou plnění odborných úkolů a efektivností stranickopolitické práce existuje jasná závislost. Kvalitních výsledků v péči o zdraví dosahuje lékař, schopný v souladu se svou odpovídající morálně politickou a odbornou úrovní najít správný vztah k člověku a získat jeho důvěru a spolupráci při uplatnění nejvhodnějšího léčebného postupu; současně lékař náležitě vzdělaný a odborně zdatný získává potřebnou míru autority pro skutečně efektivní uplatňování metod stranickopolitické práce. Z tohoto vzájemného vztahu obou činností hlavního lékaře však nikterak nevyplývá, že vysoká odbornost je již automaticky zárukou vysoké politické angažovanosti a naopak. Realizace této jednoty v činnosti u útvaru není snadná, a kromě potřebné ideové a teoretické připravenosti je třeba k jejímu uplatnění i určité míry praktických zkušeností získávaných v průběhu několikaleté práce a poctivého, cílevědomého úsilí. Přitom je nesporné, že výsledky tohoto úsilí prospívají nejen společnosti, ale i rozvoji osobnosti samotného lékaře. Tuto zkušenost znovu potvrdilo a o mnohé dílčí postřehy obohatilo i jednání uvedeného kolokvia.

S velkým zájmem vyslechli přítomní závěry z výsledků průzkumu provedeného katedrou marxismu-leninismu VLVDÚ JEP mezi hlavními lékaři. V části výzkumu zaměřené na subjektivní chápání významu politickovýchovné práce hlavního lékaře bylo zjištěno, že 92 % dotázaných lékařů si uvědomuje povinnost provádět politickovýchovnou práci; pouze 8 % se domnívá, že se má věnovat pouze své odborné činnosti. Avšak jen 77 % si uvědomuje nejen povinnost, ale i význam politickovýchovné práce pro úspěšné plnění funkčních povinností. To znamená, že částí respondentů je politickovýchovná práce dosud ještě chápána samoúčelně.

Účastníci kolokvia zaujali velmi kritický postoj k názorům této části lékařů a navrhli, na základě zkušeností z průběhu vlastního studia i z praxe u útvaru, opatření k dalšímu zdokonalení výchovy mladých lékařů a ke zvýšení připravenosti absolventů VLVDÚ JEP k provádění stranickopolitické práce u vojsk. Ze souboru zkušeností, které budou využity jako konkrétní náměty pro další zkvalitnění přípravy důstojnických lékařských kádrů a jejich výchovy po nástupu do funkcí u útvarů, je třeba vyzvednout shodný důraz, který byl vysloven na utváření dalších pozitivních předpokladů pro úspěšný výkon lékařského povolání v ČSLA na základě výchovy posluchačů VLVDÚ JEP a mladých vojenských lékařů pře-

devším k vlastní aktivní angažovanosti za splnění cílů politiky strany.

K tomu, aby se vojenský lékař mohl všestranně aktivně podílet na plnění těchto úkolů v podmínkách služby v ČSLA je třeba za rozhodující v procesu přípravy nových důstojnických lékařských kádrů považovat vytváření uvědomělého vztahu k vojenskému povolání, podmiňující správné pochopení požadavku kvalitní politické, vojenské i odborné připravenosti a plné docenění jejího významu.

Z analýzy dosaženého stavu vystupují v současné době do popředí tyto hlavní úkoly ke zkvalitnění připravenosti příslušníků zdravotnické služby k provádění stranickopolitické práce jako součásti plnění funkčních povinností:

— posluchače VLVDÚ JEP a mladé lékaře vést k plnému pochopení vzájemné podmíněnosti mezi úrovní plnění odborných úkolů a účinností stranickopolitické práce;

— důsledněji připravovat posluchače na realizaci zásady hlavní lékař — politický vedoucí svých podřízených na základě znalostí metod organizace a řízení stranickopolitické práce ve vojscích;

— zvýšit pozornost zejména období bezprostředně po nástupu mladých lékařů do funkcí u útvarů k získání správných pracovních návyků a k vytvoření kvalitního systému spolupráce s velitelskými a politickými orgány a stranickými i svazáckými organizacemi;

— dále prohloubit koordinované působení všech činitelů podílejících se na výchově vojenských lékařů a organizovat vzájemnou výměnu zkušeností mezi příslušníky velitelsko-pedagogického sboru VLVDÚ JEP a vedoucími funkcionáři zdravotnické služby ve vojscích.

Jsme si vědomi, že jde o úkoly velmi náročné. Přesto však nás získané zkušenosti a dosažené výsledky plně opravňují vyjádřit přesvědčení, že se nám podaří tyto úkoly splnit.